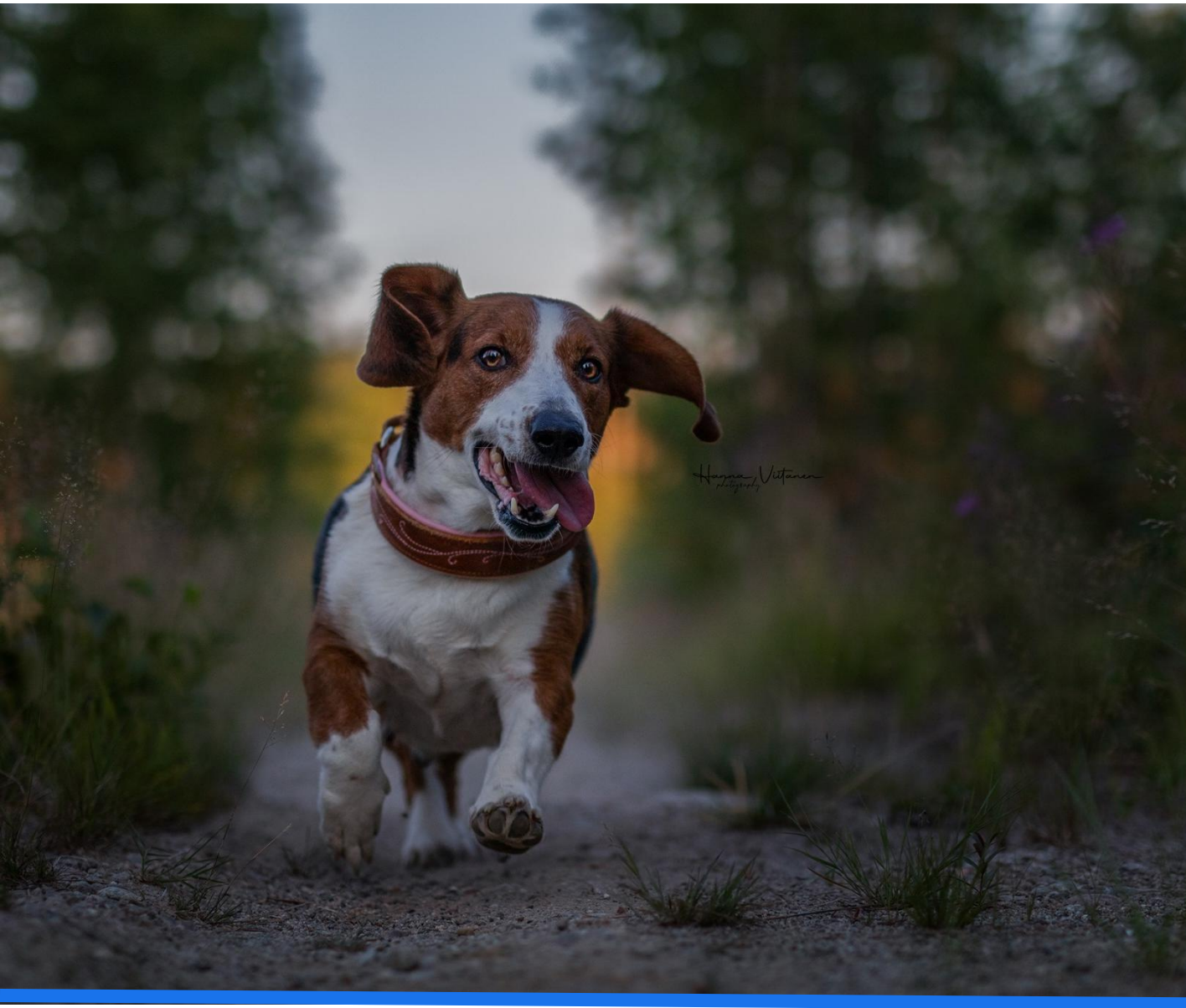

Dreeverien ajokokeiden palkintotuomarien perus- ja jatkokurssi

DREEVERIEN AJOKOE (DRAJ)

DREEVERIEN
KETUNAJOKOE (DKAJ)

SUOMEN DREEVERIJÄRJESTÖ RY

Kurssin tarkoitus

Peruskurssi uusille palkintotuomareille

Kurssin ensisijainen tarkoitus on toimia peruskurssina uusille palkintotuomareille.

Kertaus- ja jatkokoulutuskurssi toimiville tai taitojaan päivittäville palkintotuomareille

Kurssi soveltuu myös kertauskurssiksi jo toimiville palkintotuomareille ja jatkokoulutuskurssiksi arvosteluoikeuksiaan päivittäville tuomareille. **Osiot, jotka on merkitty vihreällä korostuksella sisältävät arvosteluohjeisiin tehtyjä päivityksiä, joiden omaksuminen on ajankohtaista myös jo toimiville tuomareille.**

Kurssin sisältö

Tuomareiden koulutus, pätevyysvaatimukset ja arvosteluoikeudet

Erilaiset tuomaritasot, näiltä vaadittavat koulutukset ja pätevyydet sekä edellytykset arvosteluoikeuden ylläpitämiseksi.

Kokeen kulku ja palkintotuomareiden toiminta arvostelun aikana ja erityistilanteissa

Palkintotuomareiden ohjeiden mukainen toiminta, erityistilanteet ja arvostelun kirjaaminen ja toteutus.

Koirien arvosteluperusteet

Koirien haun, ylösottotyöskentelyn, ajovarmuuden ja hukkatyöskentelyn, haukun kuuluvuuden, vaihtelevuuden ja kertovuuden, yhteistyön ja tottelevaisuuden sekä yleisvaikutelman arvosteleminen.

Tuomarit DRAJ-kokeissa

Ryhmätuomari

Ryhmätuomari on ylituomarin nimeämä koeryhmän johtaja, jonka ohjeita on noudatettava koearvostelun aikana. Ryhmätuomari määrää ryhmän kulkusuunnan maastossa kuunneltuaan koiranohjaajan toivomuksia, määrittää tuomareiden paikat ja koostaa tuomareiden maastokorteista ylituomarille esitettävän kokonaisarvostelun.

Palkintotuomari

Palkintotuomari on ryhmätuomarin parina toimiva arvostelutuomari, joka suorittaa täysimittaisen ja itsenäisen arvostelun ylituomarin ohjeiden mukaisesti ja jonka arvostelu otetaan täysimittaisena huomioon.

Harjoitusarvostelija ja kokelas

Harjoitusarvostelija on ensimmäistä harjoitteluaan suorittava, DRAJ-palkintotuomarikurssin suorittanut henkilö. Kokelaaksi puolestaan kutsutaan yleensä jälkimmäistä harjoitusarvosteluaan suorittavaa henkilöä. Tietyissä olosuhteissa kokelas tai harjoitusarvostelija voidaan hyväksyä koeryhmässä palkintotuomariksi.

Arvostelutuomarien pätevyysvaatimukset

Ryhmätuomari

Ryhmätuomarin on oltava kokemusta omaava palkintotuomari, jolla on DRAJ/DKAJ palkintotuomarikortti ja hänen on oltava joko Kennelliiton, Suomen Dreeverijärjestön tai Suomen Bassetkerhon jäsen,

Palkintotuomari

Palkintotuomarilla on oltava voimassa oleva dreeverien ajokokeen (DRAJ/DKAJ) palkintotuomarikortti ja voimassa oleva arvosteluoikeus. Palkintotuomarina voi tarvittaessa toimia myös DRAJ/DKAJ-palkintotuomarikurssin suorittanut harjoittelija tai AJOK/BEAJ-kokeen palkintotuomarikortin omaava henkilö, ellei kyseisen kokeen järjestämisohje toisin määrää. Oltava vähintään Kennelliiton jäsenyhdistyksen jäsen (esim. paikallinen dreeverikerho, metsästysseura).

Harjoitusarvostelija

Harjoitusarvostelija on DRAJ/DKAJ-palkintotuomarikurssin hyväksyttävästi suorittanut henkilö, jonka kokeen ylituomari on hyväksynyt suorittamaan koeharjoittelua. Pakottavasta syystä ylituomari voi hyväksyä koearvostelijan toimimaan myös palkintotuomarina. Muun koemuodon kuin DRAJ/DKAJ-kurssin suorittanut ei voi suorittaa koearvosteluaan DRAJ-kokeissa.

Tuomaripätevyyden ja arvosteluoikeuden säilyttäminen

Arvostelu- ja palkintotuomareiden velvollisuus on pysyä ajan tasalla tuomaritehtävien hoidossa, jotta heille voitaisiin antaa uusia tehtäviä. Heidän on toimittava tuomarina, osallistuttava jatkokoulutukseen tai toimittava dreeverien ajokokeissa koiranohjaajana tai kilpailijana vähintään kerran kahdessa vuodessa.

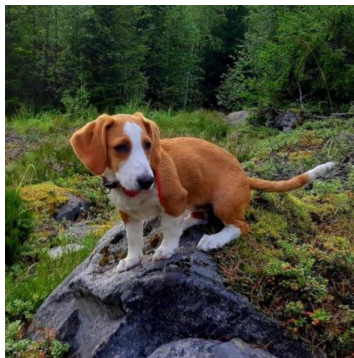
Kyseinen ohje velvoittaa jokaista DRAJ/DKAJ-tuomariksi pätevoitynyttä osallistumaan toimintaan vähintään kahden vuoden välein, joko

- toimimalla tuomarina tai
- osallistumalla koiran ohjaajana kokeeseen tai
- käymällä jatkokoulutuksessa.

Muutoin tuomari menettää arvosteluoikeutensa, ts. hän ei saa toimia tuomarina MISSÄÄN koemuodossa (DRAJ/DKAJ-kortti oikeuttaa toistaiseksi tuomaroimaan vain DRAJ/DKAJ-kokeissa).

Kokeeseen tuomaroimaan tuleva henkilö on velvollinen osoittamaan ylituomarille/koetoimitsijalle voimassa olevan tuomaripätevyytensä sekä tehtävänsä edellyttämän kennelalan yhdistyksen jäsenyyden!

Koirien arvostelun ohjeet DRAJ/DKAJ -sääntökirjassa

Dreeverien ajokokeiden säännöt ss. 4 - 9

Dreeverien ajokokeiden **sääntöjä** on noudatettava kirjaimellisesti. Palkintotuomari**ohjeita** soveltaessaan palkintotuomarilla on mahdollisuus käyttää harkintaa, kunhan hän pystyy perustelemaan ratkaisunsa eikä se ole ristiriidassa sääntöjen ja palkintotuomariohjeiden kanssa.

Yleis- ja tuomariohjeet ss. 10 - 44

Dreeverien ajokokeiden yleis- ja tuomariohjeet sisältävät keskeiset lähtökohdat koiran ominaisuuksien arvostelemiseksi. Ohjeista käyvät ilmi periaatteet, joilla koiran eri ominaisuuksia arvioidaan sekä toimintatavat tapauksissa, joissa ilmenee yllättäviä tai tavanomaisesta poikkeavia tilanteita. Ohjeiden mukaan tuomarit kirjaavat kokeen vaiheet maastokorttiin.

Erityisohjeet ss. 44 - 63

Erityisohjeilla ohjeistetaan mm. dreeverien ketunajokokeen (DKAJ, ss. 18 – 19) ja kausikokeen järjestämisestä, hyväksytyistä ajoeläimistä, rotukohtaisista erityispiirteistä ja paikannuslaitteiden käytöstä. Erityisohjeisiin liittyy myös maastokortin täyttöohje ja koiranohjaajan toimintaohje sekä rotujärjestön ohjeistus kokeiden järjestämisestä.

Kokeiden tarkoitus ja koelajit

Ajokokeiden tarkoituksena on selvittää haukkuen ajavien koirien monipuoliset metsästysominaisuudet jalostusta varten, kehittää harrastajia ja heidän yhteistoimintaansa sekä tarjota kilpailumahdollisuus kokeen sääntöjen, yleisohjeiden, tuomarien menettelytapaohjeiden ja erityistapauksia koskevien ohjeiden pohjalta.

Ajokokeissa ei ole tarkoitus vahingoittaa riistaeläintä tai koiraa, eikä altistaa niitä kohtuuttomalle rasitukselle.

Ajokokeet voivat olla luonteeltaan yleisiä, yhdistysten jäsenten välisiä, rotujärjestön alaisten rotujen kokeita tai kokeita, joihin osallistumisesta määrätään erillisillä kilpailusäännöillä tai ohjeilla.

Sallittuja ajoeläimiä ovat jänis ja kettu sekä viranomaisten sallimat ajoeläimet sääntöjen erillisohjeen mukaisesti. Ennen koiran ensimmäistä irtilaskua koiranohjaajan on ilmoitettava tuomareille, jos hän haluaa sulkea koettelon ulkopuolelle jonkin muutoin sallitun ajattamiseläimen.

Koepäivä

Dreeverien ajokokeen koepäivä muodostuu kolmesta vaiheesta:

1. Aamulla koirien ilmoittautumisen ja tuomarien pätevyyksien tarkistamisen jälkeen kuullaan ylituomarin puhuttelu, jossa hän tuo julki ajankohtaisia kokeeseen liittyviä kysymyksiä ja tuomarien toimintaan kyseisessä kokeessa liittyviä painopistealueita. Tämän jälkeen tuomariyhmät ja koirat arvotaan omiin koemaastoihinsa.
2. Päivän mittaan tapahtuu koirien koettelu maastoissa, jolloin tuomarit toimivat omien toimintaohjeidensa mukaisesti ja kirjaavat kokeen aikaiset tapahtumat omiin arvostelukortteihinsa.
3. Maastossa tapahtuneen koettelun jälkeen tuomariyhmät kokoontuvat kokeen keskuspaikalle, jossa kukin ryhmä vuorollaan esittelee arvostelunsa koirien koettelun aikaisten tapahtumien perusteella ylituomarille, joka viime kädessä vahvistaa arvostelut kokeessa käytettävään koetietojärjestelmään kirjattaviksi. Koe päättyy ylituomarin loppupuheenvuoroon.

Tuomarien toiminta keskuspaikalla

Dreeverien ajokoe alkaa varsinaisesti ylituomarin alkupuhuttelulla. Tätä ennen koetoimitsija yhteistyössä ylituomarin kanssa tarkistaa ilmoittautuneiden koirien osallistumisoikeudet sekä kokeeseen ilmoitettujen ryhmä- ja palkintotuomareiden pätevyudet.

Tuomarien (ja etenkin ryhmätuomarien) tulisi olla kokeen keskuspaikalla kuuntelemassa ylituomarin alkupuhuttelu. Erityisistä syistä ylituomari voi myöntää tästä poikkeuksia.

Puhuttelussaan ylituomari esittää ajankohtaisia ohjeita kyseisen koehetken liittyvistä asioista ja ilmoittaa aikaisimman hyväksyttävän koirien irtilaskuajankohdan. Tämän ylituomarin määräämän ajankohdan jälkeen koirat tulee laskea irti viipymättä heti kun se on mahdollista koemaastoon saapumisen jälkeen.

Ylituomarin puhuttelun jälkeen tapahtuu maastojen arvonta. Tässä vaiheessa kokeen järjestäjä yhdessä ylituomarin kanssa on osoittanut ryhmä- ja palkintotuomarin jokaiseen koemaastoon. Mikäli tässä yhteydessä ilmenee jääviystilanteita arvottujen maastojen suhteen, ylituomari voi tarpeen mukaan siirtää tuomareita maastosta toiseen.

Koetteluaika

- Koiran koetteluaika
  - alkaa kun koira on ryhmätuomarin hyväksynnän jälkeen laskettu irti aikaisintaan ylituomarin irtilaskun ajankohtana ja ilman sen jälkeistä tarpeetonta viivyttelyä.
  - Koiran yhteenlaskettu hakuaika koepäivänä on enintään 240 minuuttia.
  - Koepäivänä on kaksi erillistä ajoerää, joiden pituus on 120 minuuttia ja 60 minuuttia ohjaajan valitsemissa järjestyksessä, paitsi DKAJ-kokeessa vain yksi 120 minuutin ajoerä.
  - Toinen ajoerä otetaan, mikäli hakuaikaa on jäljellä. Koiran koettelu päättyy, kun kokonaishakuaika 240 minuuttia tai ajoerien yhteenlaskettu ajattamisaika (DRAJ 180 min / DKAJ 120 min on käytetty.
- Koepäivä koostuu koetteluajasta, johon kuuluvat hakuaika ja ajattamisaika, ja ”tyhjästä ajasta”, jota ovat esim. siirtymiset ajoerän loputtua tai kohtuuttoman häiriön viemä aika

Haku ja ajo

- Haku

- Koiran yhteenlaskettu hakuaika koepäivänä on enintään 240 minuuttia.
- Haun arvostelussa huomioidaan jäniksen, ketun tai muiden lain sallimien ja koiranohjaajan hyväksymien ajoeläinten haku.

- Ajo

- Koiralla on yksi 120 min ja yksi 60 min ajoerä. Ohjaajan on valittava erän pituus ennen kuin 60 min on kulunut. DKAJ-tulosta ajettaessa koiralla on yksi 120 minuutin ajoerä.
- Kun ensimmäinen ajoerä on päätynyt, koira pitää kytkeä välittömästi ja siirtää koemaastossa toiseen paikkaan viivyttelämättä hakemaan eri ajoeläintä.
- Hukka on viisi (5) minuuttia tai sitä pidempi tauko ajossa.
- Kun hukan alkamisesta on kulunut vähintään 40 minuuttia, voidaan koiranohjaajan esityksestä siirtyä koemaastossa niin, että koiralla on mahdollisuus löytää uusi ajettava.

Tuomarien toiminta maastossa

(sivut 20–29)

Palkintotuomarin on seurattava koko ajan mahdollisimman tiiviisti koiran toimintaa sitä kuitenkaan häiritsemättä niin haun, ajon kuin hukankin selvittelyn aikana. Eri ominaisuuksien arviointeja ei pidä kytkeä toisiinsa. Koiran kokeilun tulee tapahtua arvotussa koemaastossa, ellei koiran seuraaminen pakota ryhmää siirtymään koemaaston ulkopuolelle.

Koira on kytkettävä ensimmäisen ajoerän jälkeen välittömästi ja vietävä viivyttelämättä hakemaan eri ajoeläintä.

Palkintotuomarin on otettava huomioon koiranohjaajan toivomukset, jotka eivät ole sääntöjen vastaisia tai kohtuuttomia eivätkä vaikuta haitallisesti kokeen kulkuun.

Jos koira joutuu kokeen aikana vaaraan, koeryhmän jäsenten velvollisuus on ryhtyä heti pelastustoimiin.

Ryhmänjohtajan tehtävät (sivut 22–23)

- Ylituomarin nimeämä ryhmänjohtaja johtaa koeryhmää ja vastaa siitä, että ryhmä toimii sääntöjen, ohjeiden ja hyvän kenneltavan mukaisesti. Hän päättää viime kädessä ryhmän yleisestä kulkusuunnasta ja liikkumisnopeudesta, koiran irtilaskun ajankohdasta ja paikasta sekä kytkemisestä ottaen huomioon koiranohjaajan kohtuulliset toivomukset sekä antaa ryhmän jäsenille sijoittumista ja toimintaa koskevat ohjeet.
- Ryhmänjohtajan velvollisuus on harkintansa mukaan keskeyttää kokeen aikana vahingoittuneeksi todetun koiran koettelu. Keskeytystä vaativissa vahingoittamisepäilyissä ryhmänjohtajan tulee noudattaa matalan kynnyksen periaatetta.
- Kun koe-erä on päättynyt ja arvostelukortit ovat valmiiksi täytetyt, ryhmätuomarin tulee näyttää ne koiranohjaajalle.
- Ryhmätuomari merkitsee arvostelukorttiinsa palkintotuomarien eri ominaisuuksista antamien pisteiden keskiarvot ja luovuttaa kokeen purkutilaisuudessa arvostelukortit ylituomarille antaen suullisen selostuksen kokeen eri tilanteista ja arvostelutapahtumista.

— Toiminta haun aikana (sivu 27)

- Koiran päästämistä irti suoraan yöjäljelle **tai nähdylle eläimelle** on vältettävä, jotta haku kaikilta osin voidaan arvostella ja koiralla on mahdollisuus saada hakunumero. Koira lasketaan irti toisessa erässä sellaisessa paikassa, ettei sama ajettava joutuisi toistamiseen koepäivän aikana ajettavaksi.
- Muun eläimen kuin sallitun ajoeläimen hakua ei arvostella. Jos haku todetaan muun eläimen hauksi, koira kytketään. Haun päättyessä muun eläimen hakuun tai ajoon arvostellaan ainoastaan se osa, joka on ehditty todeta sallitun ajoeläimen hauksi. Arvostelukorttiin ja koirakohtaiseen pöytäkirjaan merkitään, mistä eläimestä on kyse.
- Tuomariryhmän ollessa täysin vakuuttunut siitä, että kyseisessä maastokohdassa ei ole edellytyksiä ylösottoon, tuomarit voivat ehdottaa koiranohjaajalle 90 minuutin haettamisen jälkeen siirtymistä uuteen maastokohtaan tai varamaastoon koira kytkettynä. Mahdollinen siirtyminen tehdään ylituomarin luvalla. Siirtymisen aikana haettamisaika voidaan pysäyttää ylituomarin harkinnan mukaan.
- Jos koira on hakutyöskentelynsä aikana selkeästi merkannut löytämänsä yöjäljen tai ajattamiseläimen liikkumisesta aiheutuneen jäljen tai maastossa on havaittavissa selkeitä tuoreita lumijälkiä, joiden perusteella koira ei kuitenkaan saa ylösottoa, kyseessä on puutteellinen ylösottokyky. Tällöin ei edellisen kohdan soveltamiseen ole perusteita.

Toiminta ajon aikana (sivut 27–29)

- Ajon alettua ryhmänjohtaja antaa sellaiset ohjeet ryhmän yhteistoiminnasta, että ajon kulkua ja koiran työskentelyä voidaan mahdollisimman hyvin seurata ja arvioida. Palkintotuomarit hakeutuvat havaintopaikoille niin kuin metsästäjät passipaikoille.
- Palkintotuomarin tulee viipymättä selvittää, ajaako koira liikkeellä olevaa ajoeläintä vai jotakin muuta eläintä vai haukkuuko se vanhoilla jäljillä tai tyhjää. Hänen on pyrittävä näkemään ajettava ja koira sekä tekemään havaintoja niiden jäljistä. Jos koira alkaa haukkua suppealla alueella, sen työskentely on aina heti tarkistettava.
- Kun hukan alkamisesta on kulunut vähintään 40 minuuttia ja koiran ominaisuuksia on arvosteltu riittävästi, voidaan koiranohjaajan esityksestä siirtyä koemaastossa koiraa kytkemättä niin, että koiralla on mahdollisuus löytää uusi ajettava.
- Mikäli koiralla on hukka ja se alkaa hakea uutta ajoeläintä, haku arvostellaan kaikilta osin hausta annettujen ohjeiden mukaisesti, mutta hakuaika lasketaan ajattamisaikaan. Uuden ajettavan hausta on kuitenkin oltava ehdottoman varma.
- Haukahtelua hukalla ei saa sekoittaa yöjäljellä tapahtuvaan herättelyyn.

— Poron ajo ja vieraan koiran ajon merkitseminen (sivu 29)

- Ennen ohjeistuksen päivitystä poron, metsäpeuran ja hirven ajo katsottiin hylkääväksi virheeksi, jonka seurauksena koira tuli sulkea kokeesta ajon jatkuttua yhtäjaksoisesti 30 minuutin ajan. Tämä ohje on nykyisissä säännöissä muutettu. Hirven ja metsäpeuran ajot ovat ainoastaan kohtuuttomia häiriöitä, eivät hylkääviä virheitä (ks. edempänä).
- Nykyisin koiran sulkemiseen johtaa ainoastaan poron ajo. Jos koira koetteluajana ajaa poroa yhtäjaksoisesti 30 minuutin ajan, se on suljettava kokeesta. Ryhmän jäsenten on myös koetettava saada koira kytketyksi mahdollisimman pian. Mikäli kytkeminen ei onnistu, ajoa on seurattava mahdollisen koetteluajan päätyttyäkin, kunnes tuomarit ovat vakuuttuneita siitä, johtaako ajo sulkemiseen vai ei.
- Jos toisen koeryhmän koira ajaessaan saapuu koemaastoon, palkintotuomarin tulee merkitä sen ajominuutit muistiin, mikäli se ei häiritse hänen varsinaista tehtäväänsä eikä hänen ryhmässään koeteltavana olevan koiran toimintaa. Toisen koeryhmän koiran ajoaikaa koskevat merkinnät luovutetaan kyseisen koeryhmän johtajalle tai ylituomarille ajoajan laskemista varten.

Kelin määrittely (sivu 29)

Kelin määrittelevät kyseisen koemaaston palkintotuomarit. Erimielisyyksien syntyessä tai epäselvissä tapauksissa asian ratkaisee ylituomari.

Keli katsotaan lumikeliksi, kun koemaastossa on lunta niin paljon, että ajoeläimen jälkiä pystyy näön perusteella vaivatta lähes yhtäjaksoisesti seuraamaan siellä, missä ajo tapahtuu. Kova lumikerros katsotaan lumikeliksi, vaikka ei jälkiä voikaan näön perusteella seurata.

Tulos katsotaan lumikelillä saavutetuksi, jos koira on ajanut yhdenkin erän lumikelillä. Lumikelin paksuudeksi merkitään sen upottavan lumikerroksen paksuus, jossa koira joutuu työskentelemään.

Erityistilanteet

Kokeen aikana syntyy joskus erityistilanteita, joiden osalta on olemassa tiettyjä erityisohjeita. Tavanomaisia erityistilanteita voivat olla mm. seuraavat:

- Kohtuuton häiriö, sen seuraukset ja vaikutukset
- Kokeesta luopuminen
- Kokeen keskeyttäminen
- Koiran sulkeminen kokeesta

Kohtuuton häiriö (sivut 25–26)

Kohtuuttomaksi häiriöksi katsotaan tilanteet, jotka aiheutuvat koirasta tai koiranohjaajasta riippumattomista syistä, jotka voivat aiheuttaa koiran kytkemisen ja siirtymisen. Kohtuuton häiriö syntyy esimerkiksi jos:

- ajettava menee louheen tai muuhun sellaiseen paikkaan, josta koira ei voi sitä karkottaa liikkeelle.
- koira päätyy haun tai ajon aikana sellaiseen paikkaan, jossa se sekä palkintotuomarin että koiranohjaajan mielestä todennäköisesti joutuu hangenvaaraan kuten vilkasliikenteiselle tielle, rautatielle, heikolle jäälle tms.
- koira ottaa ajettavan kiinni tai joku ampuu ajettavan.
- koiran todetaan hakevan tai ajavan muuta kuin haluttua ajoeläintä. **Muulla ajoeläimellä tarkoitetaan kokeessa sallittua ajoeläintä sekä hirveä ja metsäpeuraa.**
- Muunlaiset koirasta riippumattomat, palkintotuomarien hyväksymät syyt.

— Toiminta kohtuuttoman häiriön sattuessa

- Kaikki kohtuuttoman häiriön perusteet ja niihin liittyvä toimintamalli on luetteloitu sääntökirjan sivuilla 25–26.
- Jos kohtuuton häiriö on aiheuttanut koiran kytkemisen, tuomari määrää koiran uuden irtilaskupaikan koiranohjaajan esityksestä. Milloin on ilmeistä, että ajossa kohtuuttoman häiriön aiheuttanut tilanne voi uusiutua, uusi irtilasku ei saa tapahtua siten, että sama ajettava päätyy uudelleen ajettavaksi.
- Kohtuuttoman häiriön aiheuttaman keskeytyksen aikaa ei lasketa haku- tai ajattamisaikaan. Häiriön alkamisen ajankohdan palkintotuomari päättää tilannekohtaisesti tekemiensä havaintojen perusteella. Häiriön aiheuttaman keskeytyksen aikaan kuuluu myös koiran kiinniottamiseen ja siirtymiseen kulunut aika.
- Ajon päättyessä kohtuuttomaan häiriöön koiranohjaaja päättää, jatketaanko ajoerä loppuun vai siirytäänkö seuraavalle erälle jos se on vielä ottamatta. Mikäli kokeen viimeinen erä päättyy kohtuuttomaan häiriöön, koiranohjaaja päättää, jatketaanko erä loppuun vai keskeytetäänkö koe.
- Mikäli koiranohjaaja päättää jatkaa erän loppuun, koira saa hakea uutta tai ajettua ajoeläintä. Hakuun käytetty aika lasketaan hakuaikaan ja koira saa ajaa siinä erässä käyttämättä olevan ajattamisajan.

Luopuminen, keskeyttäminen ja sulkeminen kokeesta (sivut 14–16)

Koe-erä voi päättyä ennenaikaisesti seuraavista syistä:

1. Koiranohjaaja luopuu kokeesta, jolloin koe päättyy ja tuloksen pistemäärää ei kirjata.
2. Koe keskeytetään ryhmätuomarin esittämästä ja ylituomarin hyväksymästä syystä, jolloin kokeen keskeytykseen saakka tehty arvostelu ja pisteet jäävät voimaan.
3. Koira suljetaan kokeesta olennaisen virheen tai koiranohjaajasta johtuvan syyn vuoksi, jolloin koiran arvostelutulos jää tyhjäksi (viiva).

— Luopuminen kokeesta (sivu 14)

- Koiranohjaaja voi luopua kokeesta missä vaiheessa tahansa koetteluajan päättymiseen saakka. Koettelu aika päättyy kokeen maasto-osuuden aikana kun toinen ajoerä on päättynyt tai hakuaika mennyt umpeen, joten esim. maastosta paluun jälkeen kokeesta ei ole enää mahdollista luopua.
- Koesuoritus arvostellaan luopumisilmoitukseen saakka.
- Luopumisen syy kirjataan koirakohtaiseen pöytäkirjaan.
- Koiranohjaajan luopumista kokeesta ei tarvitse perustella millään tavoin. Luopumisen syy on kuitenkin kirjattava. Äärimmäinen luopumisen syy – ellei koiranohjaaja halua muuta ilmoittaa – on: ”Koiranohjaaja halusi luopua.”
- Jos koiranohjaaja luopuu kokeesta, lopputulokseksi tulee ”Luopui”. Luopumisilmoitukseen saakka tuomarit kuitenkin kirjaavat koiran saavuttamat tulokset arvostelukorttiin, josta ne siirretään edelleen koirakohtaiseen pöytäkirjaan.

Kokeen keskeyttäminen (sivut 14–15)

- Päätöksen kokeen keskeyttämisestä tekee ylituomari, maastossa ryhmänjohtaja, ellei ylituomari ole heti tavoitettavissa. Ryhmänjohtajan on perusteltava keskeyttäminen ylituomarille ensi tilassa.
- Koe keskeytetään seuraavissa tapauksissa:
  - Olosuhteet muuttuvat sellaisiksi, että kokeen jatkaminen merkittävästi vaarantaisi koiran ja ajettavan riistaeläimen terveyttä ja hyvinvointia. Tällaisia olosuhteita ovat koiraa vahingoittava jääkuori, jäätynyt lumikerros, kova pakkanen tai helle.
  - Koira vahingoittuu kokeen aikana niin, että sen koettelemisen voidaan katsoa merkittävästi vaarantavan koiran terveyttä tai hyvinvointia. Koiran hyvinvoinnin takaamiseksi tulee kokeen keskeytyksessä vahingoittumisepäilyissä noudattaa matalan kynnyksen periaatetta.
  - Luonnonolosuhteet muuttuvat sellaisiksi, ettei koiran työskentelyä voida arvioida (esim. myrsky).
  - Jos toista erää ei voida aloittaa koirasta tai ohjaajasta riippumattomista syistä kahden (2) tunnin kuluessa ensimmäisen erän päättymisestä.
  - Pimeän tulo estää kokeen jatkamisen.. Mikäli kokeen viimeinen ajoerä päättyy kohtuuttomaan häiriöön, koe voidaan keskeyttää koiranohjaajan niin halutessa.

Sulkeminen kokeesta (sivut 15–16)

Koira suljetaan kokeesta mm. seuraavista syistä:

- Jos se saa jostakin ominaisuusarvostelun kohdasta nolla (0) pistettä.
- Jos se kieltäytyy työskentelemästä, on niin löysä tai antaa niin vähän ääntä, etteivät tuomarit voi seurata ajon kulkua.
- Jos se estää tottelemattomuudellaan kokeen jatkamisen ja toista erää ei voida aloittaa kahden (2) tunnin kuluessa ensimmäisen erän päättymisestä tai kun koiranohjaajasta johtuvista syistä toista erää ei voida aloittaa kahden (2) tunnin kuluessa ensimmäisen ajon päättymisestä.
- Jos koira koetteluun aikana alkaa ajaa poroa ja ajaa sitä yhtäjaksoisesti 30 minuutin ajan ajon toteamisesta tai ajo päättyy poron raateluun.
- Jos koira puree toista koiraa tai ihmistä kokeen aikana.

Kaikki koiran sulkemiseen johtavat perusteet löytyvät sääntökirjan sivuilta 15–16.

Dreeverien ajokokeen arvostelukortti Bedömningskort för drevprov för drever

Koepäivä - Provdatum

Maasto - Provmark

____ / ____ 20 ____

Koiran nimi - Hundens namn	Rek.nro - Reg.nr
Omistaja - Ägare	☐ Uros Hane ☐ Narttu Tik

Kertomus koe-erästä - Provförlopp:

.....

.....

.....

.....

.....

Ominaisuuksien arvostelu Bedömning av egenskaper

Kohta Punkt	Ominaisuuspisteet Egenskapspoäng	Pisteet Poäng 0-5
1	Häkki Sök	
2	Ylösottotyöskentely ja äänenanto yöjäljellä Upptagsarbete och väckning på nattslog	
3	Ajovarmuus ja hukkatyöskentely Drevsäkerhet och tapptarbete	
4	Haukku, kuuluvuus Skall, hörbarhet	
5	Haukun vaihtelevuus ja kertovuus Skallets variation och informativitet	
6	Yhteistyö ja tottelevaisuus Samarbete och lydnad	
7	Kokonaisvaikutelma Helhetsintryck	
Pisteet yht. Poäng total		

Lisätiedot - Tilläggsuppgifter

Haun laajuus - Sökets omfattning		
☐ < 100	☐ 100-200	☐ 200-300
☐ 300-400	☐ > 400	
Äänenanto yöjäljellä - Väckning på nattslog		
☐ Ei haukkua Inga skall	☐ Yksittäisiä Enskilda skall	☐ Kohtalaisesti Måttligt
☐ Runsaasti Rikligt	☐ Hyvin runsaasti Mycket rikligt	☐ Ajonomaisesti Drevlikt
Ajotapa - Drevsätt		
☐ Jälkitarkka Spårnoggrann	☐ Ilmavainuinen Luftvittring	☐ Rauhallinen Lugn
☐ Nopea Snabb	☐ Metsästyksellinen Jaktmässig	
Äänenanto hukalla - Väckning på tappt		
☐ Ei haukkua Inga skall	☐ Yksittäisiä Enskilda skall	☐ Kohtalaisesti Måttligt
☐ Runsaasti Rikligt	☐ Hyvin runsaasti Mycket rikligt	☐ Ajonomaisesti Drevlikt
Metsästysinto haussa - Jaktlust under sök		
☐ Innoton Liknöjd	☐ Puutteellinen Bristfällig	
☐ Normaali Normal	☐ Kiitettävä Berömlig	
Metsästysinto ajossa - Jaktlust under drev		
☐ Innoton Liknöjd	☐ Puutteellinen Bristfällig	
☐ Normaali Normal	☐ Kiitettävä Berömlig	

Paikannuslaitetta käytetty
Pejl har använts ☐ Kyllä Ja ☐ Ei NejLämpötila
Temperatur ____ °C ☐ Selkeä Klart ☐ Pilvinen Mulet

☐ Vesisade Regn	☐ Lumisade Snöfall	☐ Röntäsade Slaskväder	☐ Tuulinen Blåsig	☐ Tuuleton Vindstill
☐ Paljas maa Barmark	☐ Lumikeli Snöföre	Lumen syvyys Snödjup ____ cm	Palkintotuomari - Prisdömare	

v.1 06/2015

Arvostelukortin täyttäminen (sivut 30–31)

Arvostelukortin etupuolelle merkitään koiran nimi, rekisterinumero, omistaja ja koiran sukupuoli. Lisäksi kortissa on tila lyhyelle kertomukselle koe-erästä, jota käytetään pohjana laadittaessa ylituomarin luona varsinaista koirakohtaista koepöytäkirjaa.

Kortin etupuolelle merkitään myös koiran ominaisuuksien arvosteluun liittyvät tiedot, lisätiedot ja joitakin muita tietoja. Kokeen arvosteluperusteet ja lisätietojen merkintätapa käsitellään lähemmin edempänä koiran arvostelua käsittelevässä osassa.

Esimerkki täytetyn arvostelukortin etupuolesta esitetään seuraavassa.

Dreeverien ajokokeen arvostelukortti
Bedömningskort för drevprov för drever

Koepäivä - Provdatum

29 / 2 20 26

Maasto - Provmark

Honkarannanouta

Koiran nimi - Hundens namn	Rek.nro - Reg.nr
Mehtäavun Vilivilperi	FI88076/21
Omistaja - Ägare	☒ Uros Hane ☐ Narttu Tik
Tomi Loruntuomi	

Kertomus koe-erästä - Provförlopp:

Haku hieman läheltä, jälkitarkkaa. Jäljen löydyttyä ylösottotyöskentely innokasta ja tehokasta, yksittäisin haukahduksin. Ajo rauhallista, ajoittain jälkitarkkuuden vuoksi melko runsaasti jäljessä. Jänis nähty useita kertoja, ampumatilaisuuksia. Haukku kohtuullisen kuuluvaa mutta hieman harvaa, lähellä ajoelainta innostunutta ja kertovaa. Ohjattavissa oleva koira.

Ominaisuuksien arvostelu
Bedömning av egenskaper

Kohta Punkt	Ominaisuuspisteet Egenskapspoäng	Pisteet Poäng 0-5
1 Haku Sök		3,5
2 Ylösottotyöskentely ja äänenanto yöjäljellä Upptagsarbete och väckning på nattslog		4,0
3 Ajovarmuus ja hukkatyöskentely Drevsäkerhet och tapptarbete		3,5
4 Haukku, kuuluvuus Skall, hörbarhet		3,0
5 Haukun vaihtelevuus ja kertovuus Skallets variation och informativitet		3,0
6 Yhteistyö ja tottelevaisuus Samarbete och lydnad		3,5
7 Kokonaisvaikutelma Helhetsintryck		3,5
Pisteet yht. Poäng total		24,0

Lisätiedot - Tilläggsuppgifter

Haun laajuus - Sökets omfattning		
☐ < 100	☒ 100-200	☐ 200-300
☐ 300-400	☐ > 400	
Äänenanto yöjäljellä - Väckning på nattslog		
☐ Ei haukkua Inga skall	☒ Yksittäisiä Enskilda skall	☐ Kohtalaisesti Måttligt
☐ Runsaasti Rikligt	☐ Hyvin runsaasti Mycket rikligt	☐ Ajonomaaisesti Drevlikt
Ajotapa - Drevsätt		
☒ Jälkitarkka Spårnoggrann	☐ Ilmavainuinen Luftvittring	☒ Rauhallinen Lugn
☐ Nopea Snabb	☒ Metsästyksellinen Jaktmässig	
Äänenanto hukalla - Väckning på tappt		
☒ Ei haukkua Inga skall	☐ Yksittäisiä Enskilda skall	☐ Kohtalaisesti Måttligt
☐ Runsaasti Rikligt	☐ Hyvin runsaasti Mycket rikligt	☐ Ajonomaaisesti Drevlikt
Metsästysinto haussa - Jaktlust under sök		
☐ Innoton Liknöjd	☐ Puutteellinen Bristfällig	
☒ Normaali Normal	☐ Kiitettävä Berömlig	
Metsästysinto ajossa - Jaktlust under drev		
☐ Innoton Liknöjd	☐ Puutteellinen Bristfällig	
☒ Normaali Normal	☐ Kiitettävä Berömlig	

Paikannuslaitetta käytetty
Pejl har använts ☒ Kyllä Ja ☐ Ei Nej

Lämpötila
Temperatur - 11 °C ☒ Selkeä Klart ☐ Pilvinen Mulet

☐ Vesisade Regn	☐ Lumisade Snöfall	☐ Röntäsade Slaskväder	☐ Tuulinen Bläsig	☒ Tuuleton Vindstill
☐ Paljas maa Barmark	☒ Lumikeli Snöföre	Lumen syvyys Snödjup 20 cm	Palkintotuomari - Prisdömare Ossi Oivallinen	

v.1 06/2015

Esimerkki täytetystä arvostelukortista (sivut 30–31)

Palkintotuomarin tulee täyttää arvostelukorttinsa huolellisesti. Tuomari täyttää koepäivän aikana kaksi arvostelukorttia, mikäli koiralle jää hakuaikaa käyttämättä ensimmäisen ajoerän päätyttyä. Lisäksi hänellä tulisi olla yksi ylimääräinen arvostelukortti erikoistapausten varalta.

Kortin kääntöpuolelle kirjataan haku ja ajoa koskevat arvostelumerkinnot edempänä kyseisessä kohdassa esitettävällä tavalla.

Arvosteltavat ominaisuudet

Palkintotuomarit arvioivat ominaisuuspisteet koiran suorituksen perusteella eräkohtaisesti asteikolla 0-5 näihin sääntöihin liittyvien ohjeiden mukaisesti. Lopulliset pisteet saadaan laskemalla tuomarien antamien erien ominaisuuspisteiden keskiarvot yhteen. Mikäli jotain ominaisuutta ei pystytä arvostelemaan, käytetään viivaa palkintotuomariohjeiden mukaisesti.

Ominaisuuspisteet

1. Haku ennen yöjäljen löytämistä 0–5
2. Ylösottotyöskentely ja äänenanto yöjäljellä 0–5
3. Ajovarmuus ja hukkatyöskentely 0–5
4. Haukku, kuuluvuus 0–5
5. Haukun vaihtelevuus ja kertovuus 0–5
6. Yhteistyö ja tottelevaisuus 0–5
7. Kokonaisvaikutelma 0–5

Haun arvostelu

Haun arvosteluun koe-erän aikana sisältyy kaksi erillistä arvostelun vaihetta: haku ennen yöjäljen löytymistä ja ylösottotyöskentely ja äänenanto yöjäljellä.

Haku ennen yöjäljen löytymistä

Haun tulee olla suunnitelmallista ja koiran tulee irtautua halukkaasti ja etsiä reippaasti siinä maastossa, johon se päästetään. Sekä liian suppea että liian laaja haku ovat virheellisiä.

Ylösottotyöskentely ja äänenanto yöjäljellä

Jäljen löydettyään koiran tulee työskennellä tarmokkaasti ja älykkäästi ajettavan jalkeille saamiseksi. Herättely on tietynlaista haukahtelua yöjäljellä. Yksittäiset herättelyhaukahtelut ovat eduksi koiralle kun taas hakulöysyydestä on kyse, jos herättelyhaukku on niin tiheää, että sen voi sekoittaa ajoon.

0123456789101112131415161718192021222324252627282930

30313233343536373839404142434445464748495051525354555657585960

0123456789101112131415161718192021222324252627282930

30313233343536373839404142434445464748495051525354555657585960

Irti Släpp	Jäljet Slag	Ylösotto Upptag	Hakuaikaa käytetty Söktid använt	Hakuaikaa jäljellä Söktid kvar

Jäljettömän haun arvostelun alku

Haun arvostelu aloitetaan merkitsemällä kussakin koe-erässä irtilaskun ajankohta arvostelukortin kääntöpuolelle. Tämän jälkeen arvostelua täydennetään kirjaamalla yöjäljen/riistaeläimen jälkien havaitsemisajankohta, ylösoton tapahtuma-aika, hakuajan käytön minuutit ennen ylösottoa ja kokonaishakuajasta vähennetystä hakuajasta jäljellä oleva hakuaika.

HAKUTAULUKKO - SOKTABELL

Klo - Kl.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60

Hakuaika yht.
Söktid totalt

Jäljettömän haun arvostelun jatko

Jäljettömän haun jatko arvostellaan kortin kääntöpuolen yläosasta lähtien siten, että ensimmäiselle riville merkitään irtilaskun ajankohta ja sen jälkeen korttiin merkittyjen rivien oikeaan laitaan jokaisen 30 minuutin hakujakson toteutuneet tapahtumat. Merkinnoista tulee käydä ilmi koiran haukahtelut mahdollisella jäljellä, jäljen löytymisen ajankohta ja koiran toiminta sen jälkeen, kun yöjäljen tai muun jäljen toteaminen on tapahtunut. Kortin merkinnoissa siirrytään ajon seurantaan sen jälkeen, kun ylösoton on voitu varmuudella todeta tapahtuneen. Tästä tehdään merkintä hakutaulukkoon.

Jäljettömän haun arvosteluohjeet (sivut 32–33)

- Haun tarkkailussa ja arvostelussa on ensisijaisesti painotettava haun laajuutta maasto-olosuhteisiin nähden. Tällä tarkoitetaan koiran suunnitelmallista ja rengastavaa etenemistä. Koiran tulee irtautua halukkaasti ja edetä reippaasti mutta rauhallisesti siinä maastossa mihin se päästetään. Jos koira ei ole jäljellä, sen tulee ottaa yhteyttä välillä ohjaajaan.
- Koska sorkkaeläinten yökäyttäytyminen ja niiden jättämä öinen jälki eivät ole samanlaisia kuin jäniksellä ja eläimet voivat olla liikkeellä päivälläkin, sorkkaeläinten haun arvostelussa tehokkaan irtautumisen hakuun tulee olla eniten painotettu tekijä.
- Koira suorittaa haun yleensä jälkitarkasti ja jäljettömän haun laajuus on yleensä < 400 m maastosta ja riistakannoista riippuen. Sekä liian suppea että liian laaja haku keskimääräisissä riistatiheyksissä ovat virheellisiä, Jos koira kieltäytyy hakemasta, sille annetaan hausta 0 (nolla) ja se suljetaan kokeesta.
- Mikäli koira löytää jäljet joka kerta niin nopeasti, että haun arvostelu ei ole mahdollista, sille tulee antaa kokeen jälkeen mahdollisuus osoittaa hakutyöskentelyominaisuutensa. Koira ei voida sulkea koetteluajan ulkopuolella tapahtuvassa hakunäyttötyöskentelyssä.

Jäljettömän haun ohjeelliset arvostelukriteerit

- *Erinomainen (arvostelupisteet 4,0–5,0):* Koira irtautuu hakuun tehokkaasti ja innokkaasti. Haun laajuus jäljettömässä, normaalin peitteisessä maastossa on 200–400 metriä tai yli. Haku on suunnitelmallista ja rengastavaa. Koira ottaa jäljettömässä maastossa säännöllisesti yhteyttä ohjaajaan.
- *Tyydyttävä (arvostelupisteet 2,5–3,5):* Koira irtautuu hakuun, mutta se vaatii ponnisteluja. Haun laajuus jäljettömässä, normaalin peitteisessä maastossa on 200 metriä tai alle. Haussa on epämääräisyyttä. Koira tukeutuu paljon ohjaajaan tai ei ota jäljettömässä maastossa yhteyttä ohjaajaan kuin harvakseltaan tai ei lainkaan.
- *Heikko (arvostelupisteet 1,0–2,0):* Koira ei irtaudu hakuun ja sen hakutyöskentely on innotonta. Haun laajuus jäljettömässä maastossa on alle 200 metriä. Koira tukeutuu jatkuvasti ohjaajaan.
- **Haun laajuus:** Tämä on lisätieto (4.1.1), joka merkitään rastittamalla arvostelukortin asianomaiseen ruutuun.

Lisätiedot - Tilläggsuppgifter

Haun laajuus - Sökets omfattning

☐ < 100☐ 100–200☐ 200–300☐ 300–400☐ > 400

Ylösottotyöskentelyn arvostelu

Työskentelytapa

Jäljen löydettyään koiran tulee työskennellä tarmokkaasti ja älykkäästi ajettavan liikkeelle saamiseksi.

Sorkkaeläinten liikkeelle saaminen

Sorkkaeläinten haussa koiran ylösottotyöskentelyn tulisi olla suoraviivaisen tehokasta. Valkohäntä- ja kuusipeuran ylösottotyöskentelyssä jäljellä puurtamista tulee arvostella ankarasti.

Piilottelevan jäniksen löytäminen

Piilottelevasta jäniksestä koira ei saa yhtä helposti ilmavainua kuin sorkkaeläimistä. Jälkitarkasta toiminnasta huolimatta koiran työskentely ei saisi mennä puurtamiseksi.

Ylösottotyöskentelyn arvosteluohjeet (sivut 33–36)

- Jotta tuomarit voisivat arvostella ylösottotyöskentelyä ja herättelyä yöjäljellä, ryhmän on säilytettävä tuntuma koiraan. Jos koira jäljettömän haun aikana etenee niin kauas, ettei tuomareilla ole siihen välitöntä tuntumaa, jäljen löytymisen ja työskentelyn aikana tapahtuvan herättelyn arviointi on vaikeaa tai jopa mahdotonta.
- Koiran haun ja ylösottotyöskentelyn arvostelussa on mahdollista käyttää apuna paikannuslaitetta asiasta laaditun erityisohjeen (sivut 45–47) mukaisesti.
- Herättely on tietynlaista haukkua yöjäljillä tai haettavan eläimen liikkumisesta aiheutuneilla jäljillä. Yksittäiset herättelyhaukut auttavat selvittämään, missä koira on ja mitä se tekee. Tämä tulee laskea koiran ansioksi erityisesti jos se johtaa ylösottoon.
- Sorkkaeläimillä ja ketulla koiran herättely voi olla runsaampaa kuin jäniksellä. Sorkkaeläimet voivat olla liikkeellä myös päiväsaikaan, jolloin koiran ylösottotyöskentelyn tulisi olla suoraviivaisen tehokasta. Hakulöysyydestä on kysymys, jos herättelyhaukku on niin tiheää, että sen voi sekoittaa ajoon.
- Jos koira haun aikana antaa niin paljon ääntä, ettei voida olla varmoja, hakeeko vai ajaako se, tai jos koira toistuvasti kieltäytyy seuraamasta yöjälkeä, tulee sille ylösottotyöskentelystä antaa 0 (nolla) ja sulkea kokeesta.

Ylösottotyöskentelyn ohjeelliset arviointikriteerit

- *Erinomainen (arvostelupisteet 4,0–5,0)*

Jänis: Koira työskentelee yöjäljellä jälkitarkasti, rengastaen ja sitkeäsi. Koira etenee yöjäljellä suunnitelmallisesti ja puurtamatta. Koira herättelee korkeintaan yksittäisin haukkusarjoin.

Sorkkaeläimet: Koira toteuttaa jälkityöskentelyä rauhallisesti, suunnitelmallisesti ja suoraviivaisesti, käyttäen toisinaan apuna ilmavainua. Koira voi herätellä haukkusarjoin.

- *Tyydyttävä (arvostelupisteet 2,5–3,5)*

Jänis: Koira työskentelee yöjäljellä pääosin jälkitarkasti ja rengastaen, mutta se puurtaa muun muassa syönnöskohdissa. Koira käyttää merkittävästi ilmavainua. Koira herättelee toistuvien haukkusarjoin tai enemmän.

Sorkkaeläimet: Koira työskentelee haettavan eläimen liikkumisesta aiheutuneilla jäljillä pääosin määrätietoisesti, mutta se puurtaa tai eksyy yöjäljeltä tai työskentelee liian nopeasti ja epämääräisesti. Koira herättelee runsaasti.

- *Heikko (arvostelupisteet 1,0–2,0):* Koira puurtaa yöjäljellä tai haettavan eläimen liikkumisesta aiheutuneilla jäljillä jatkuvasti, hukkaa yöjäljen usein tai jättää yöjäljen selvittämisen. Koira herättelee erittäin runsaasti.

Äänenanto yöjäljellä (lisätieto 4.2.1)

- Tämä lisätietokirjaus tehdään sen mukaan, millaista koiran äänenanto yöjäljellä tai haettavan eläimen liikkumisesta aiheutuneilla jäljillä tapahtuvan työskentelyn aikana on.
- **Kirjausvaihtoehdot merkitään rastittamalla arvostelukortin asianomaiseen ruutuun** ja ne ovat (tarkemmat kuvaukset, ks. sivut 35–36):

- Yksittäisesti
- Ei haukkua
- Kohtuullista
- Runsasta
- Hyvin runsasta
- Ajonomaista

Äänenanto yöjäljellä - Väckning på nattslog

☐ Ei haukkua
Inga skall

☐ Yksittäisiä
Enskilda skall

☐ Kohtalaisesti
Måttligt

☐ Runsaasti
Rikligt

☐ Hyvin runsaasti
Mycket rikligt

☐ Ajonomaisesti
Drevlikt

Ajotavan ja ajovarmuuden arvostelu

Ajon tarkoitus

Ajon tarkoituksena on ajoeläimen liikkeellä pitäminen eikä nopea eteneminen. Ajon yhtenäisyys muodostuu haukunannon ajanjaksoista, joiden aikana koira etenee ja seuraa ajojälkeä.

Hukkatyöskentely

Hukka on tietty ajotapahtuma, ja jos selvittely tuottaa koiralle vaikeuksia tai ei johda tulokseen, se vaikuttaa arvosteluun pisteitä alentavasti. Valkohäntä- ja kuusipeuran ajossa hukkien ja katkojen runsaampaa määrää tulee arvostella ankarasti, mikäli kyse ei ole ympäristöllisistä esteistä.

Hukan selvittäminen

Jos hukka selvitetään vaikeissa maasto-, tie-, sää- tai vainuolosuhteissa, sen perusteella voidaan nostaa pisteitä. Koiralle, joka toistuvasti jättää hukkatyöskentelyn ja kieltäytyy palaamasta hukalle, annetaan 0 (nolla) ja se suljetaan kokeesta. Arvostelukorttiin ja pöytäkirjaan merkitään, millainen koiran ajotapa on.

AJOTAUUKKO - DREVTABELL

Klo - Kl.	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	Ajoaika yht. Drevtid tot.
	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	

Ajon arvostelun alku

Ajon arvostelu aloitetaan merkitsemällä kussakin koe-erässä ajon alkamisajankohta ajotaulukkoon. Tämän jälkeen arvostelua jatketaan kirjaamalla 30 minuutin jaksoissa ajon eteneminen yhtenäisellä tai katkoviivalla sen mukaan, onko ajo kullakin hetkellä yhtenäinen vai katkonainen ja jättämällä ajossa tapahtuvat katkokohdat tyhjiksi sekä merkkaamalla lyhyesti muut erän tärkeät tapahtumat. Kunkin rivin oikeassa reunassa olevalle viivalle kirjataan nettoajoaika, joka saadaan vähentämällä jakson aikana tapahtuvat laskennalliset hukat (5 minuuttia tai enemmän) 30 minuutista.

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	

Erä päättyi Drev- omgång slut	Kytetty Kopplad	Ajoaikaa yht. Drevtid totalt

Huomautuksia - Anmärkningar:

.....

.....

.....

Ajon arvostelun jatko

Ajon arvostelun jatko tapahtuu edelleen 30 minuutin jaksoissa kuten ajon alussa ja nettoajominuutit kirjataan rivin oikeassa reunassa olevalle viivalle. Ajoerä päättyy, kun koiranohjaajan ennalta ilmoittaman ajoerän (lyhyt = 60 min, pitkä = 120 min) kokonaisminuuttimäärä tulee täyteen. Erän päättymisajankohta merkitään vasemmalla olevaan ruutuun, koiran kytkemisajankohta seuraavaan ruutuun ja rivien oikealla puolella oleville viivoille kirjattujen nettoajominuuttien yhteissumma oikealla olevaan ruutuun. Huomautuksia-kohtaan kirjataan ajon erityistapahtumat kuten mahdollisesti tapahtunut kohtuuton häiriö yms.

Ajotavan ja -varmuuden arvosteluohjeet (sivut 27–28 ja 36–37)

- Ajon alettua ryhmänjohtaja antaa sellaiset ohjeet ryhmän yhteistoiminnasta, että ajon kulkua ja koiran työskentelyä voidaan mahdollisimman hyvin seurata ja arvioida. Kauaskin loittonevaa ajoa tulee seurata sitkeästi.
- Palkintotuomarin tulee viipymättä selvittää, ajaako koira liikkeellä olevaa ajoeläintä vai jotakin muuta eläintä vai haukkuuko se vanhoilla jäljillä tai tyhjää. Hänen on pyrittävä näkemään ajettava ja koira sekä tekemään havaintoja niiden jäljistä.
- Jos koira alkaa haukkua suppealla alueella, sen työskentely on aina heti tarkistettava.
- Mikäli koiralla on hukka ja se alkaa hakea uutta ajoeläintä, arvostellaan haku kaikilta osin hausta annettujen ohjeiden mukaisesti, mutta hakuaika lasketaan ajattamisaikaan. Uuden ajettavan hausta on kuitenkin oltava ehdottoman varma.
- Vaikka palkintotuomarin on yritettävä mahdollisimman usein nähdä ajoeläin ja koira pystyäkseen toteamaan etäisyyden ajettavan, hän ei saa liikehtimisellään tai sijoittumisellaan häiritä ajettavaa tai koiraa.

Ajovarmuuden ja hukkatyöskentelyn ohjeelliset arviointikriteerit

- *Erinomainen (arvostelupisteet 4,0–5,0)*

Ajo on yhtenäistä ja rauhallista. Koira selvittää hukat ja katkokset tarmokkaasti ja nopeasti rengastaen. Koira selvittää onnistuneesti hukat vaikeissa maasto-olosuhteissa kuten tiellä.

- *Tyydyttävä (arvostelupisteet 2,5–3,5)*

Ajo on pääosin yhtenäistä ja rauhallista, mutta se sisältää hukkia tai katkoja, jotka johtuvat koiran ominaisuuksista. Koira selvittää hukat, mutta niissä on vaikeuksia ja työskentely on osin epämääräistä. Tiet ja vastaavat maasto-olosuhteet tuottavat koiralle vaikeuksia hukkatyöskentelyssä.

- *Heikko (arvostelupisteet 1,0–2,0)*

Ajo on katkonaista ja sisältää pitkiä hukkia. Ajonopeus on huomattavan suuri. Koiran hukkatyöskentely on epämääräistä ja tuloksetonta. Koira ei onnistu lainkaan selvittämään hukkaa vaikeissa maasto-olosuhteissa kuten tiellä. Koira jättää hukat selvittämättä.

Ajotapa (lisätieto 4.3.1)

- Tämä lisätietokirjaus tehdään sen mukaan, millainen ajotapa koiralla on. Kirjaus voidaan rastittaa useampaan ruutuun, mutta arviot eivät saa olla toisensa poissulkevia.
- Kirjausvaihtoehdot merkitään rastittamalla arvostelukortin asianomaiseen ruutuun ja ne ovat (tarkemmat kuvaukset, ks. sivu 37):
  - *Jälkitarkka*: Koira ajaa jälkitarkasti eikä käytä ilmavainua kuin poikkeustilanteessa.
  - *Ilmavainuinen*: Koira käyttää ajossa apunaan runsaasti ilmavainua.
  - *Rauhallinen*: Koiran ajovauhti on rauhallinen. Tämä ilmenee myös ajettavan käytöksen rauhallisuutena.
  - *Nopea*: Koira ajaa nopealla vauhdilla. Tämä ilmenee myös ajettavan kiireenä ja hätäilynä ajossa..
  - *Metsästyksellinen*: Ajosta saadaan hyvällä sijoittumisella ampumatilanteita.

Ajotapa - Drevsätt

☐ Jälkitarkka Spårnoggrann	☐ Ilmavainuinen Luftvittring	☐ Rauhallinen Lugn
☐ Nopea Snabb	☐ Metsästyksellinen Jaktmässig	

Haukun arvostelu

Koiran haukku voidaan arvostella vain, mikäli ajoa on kuultu erässä vähintään 20 minuuttia ilman paikannuslaitetta.

Kuuluvuus

Haukun arvostelussa tulee kuuluvuuden olla ratkaiseva. Piipittävä tai huonosti kuuluva matala haukku ovat vähäarvoisia. Jos haukun kuuluvuus on niin huono, että ajoa ei voi seurata tavallisissa olosuhteissa, koiralle annetaan haukusta 0 (nolla) ja se suljetaan kokeesta.

Haukun vaihtelevuus ja kertovuus

Haukun kertovuuden pitää olla sellainen, että palkintotuomari voi haukun perusteella seurata ajon kulkua. Haukun tulee olla tiheää ja sen tulee vaihdella soinniltaan koiran ja ajoeläimen välisen etäisyyden mukaan. Jos koira on niin löysä tai tiukka, etteivät palkintotuomarit voi seurata ajon kulkua, koiralle annetaan haukun luonteesta 0 (nolla) ja se suljetaan kokeesta.

Haukun kuuluvuuden arvosteluohjeet (sivu 38)

- Sointuva, täyteläinen ja hyvin kuuluva haukku on erikoisen arvokas, kaksi- tai moniäänisyys lisäansio.
- Arvostelussa tulee maasto-, keli- ja tuuliolosuhteet ottaa huomioon samoin kuin myös ilman sumuisuus, metsän tiheys, lumiolosuhteet, liikennemelu tai muut kuuluvuuteen vaikuttavat seikat.
- Arvosteltaessa bassetin haukkua tulee arvostelussa painottaa haukun kuuluvuutta.
- Tuomari voi käyttää arvostelussa apuna teknisiä apulaitteita, jotta etäisyys tulee varmemmin todettua. Lisätietoja tästä on paikannuslaitteiden käyttöä käsittelevässä erityisohjeessa.
- Koiran haukku voidaan arvostella vain, mikäli ajoa on kuultu erässä 20 minuuttia ilman paikannuslaitetta. Päivitetyin haukun kuuluvuuden arvosteluohjeen mukaan tämä koskee kaikkia dreeverien ajokokeeseen osallistuvia koirarotuja.

Haukun kuuluvuuden ohjeelliset arviointikriteerit

- *Erinomainen (arvostelupisteet 4,0–5,0)*

Haukku kuuluu normaaleissa kuuluvuusolosuhteissa yli kilometrin matkalta tai heikoissa olosuhteissa yli 500 metrin matkalta. Haukku on kaksi- tai moniäänistä.

- *Tyydyttävä (arvostelupisteet 2,5–3,5)*

Haukku kuuluu normaaleissa kuuluvuusolosuhteissa hyvin 300–500 metrin päästä, heikoissa kuuluvuusolosuhteissa häviää merkittävästi. Haukku on pääosin yksiäänistä tai vain osin kaksiäänistä..

- *Heikko (arvostelupisteet 1,0–2,0)*

Haukku ei kuulu normaaleissa kuuluvuusolosuhteissa 100–300 metriä kauempaa eikä juuri lainkaan heikoissa olosuhteissa. Haukku on piipittävää tai todella matalaa ja luonteeltaan yksiäänistä tai hyvin harvoin kaksiäänistä.

Haukun vaihtelevuuden ja kertovuuden arvosteluohjeet (sivut 39–41)

- Ajohaukun tulee olla rauhallista ja tasaista. Haukun tulee olla tiheää ja sen tulee vaihdella soinniltaan koiran ja ajoeläimen välisen etäisyyden mukaan. Kiihkeä, harva tai jaksoissa annettu haukku ei ole toivottavaa.
- Koira on löysä, jos se haukun aikana pysyy hukkapaikalla, kertaa jo ajettua jälkeä, ajaa vanhoja jälkiä ilman riistaa tai jälkiä takaperin. Tällaisen koiran tulee saada alhaiset pisteet. Yksittäiset haukut hukalla eivät ole löysyyttä, jos ne johtavat ajoon, mutta haukahduksia ei lasketa mukaan ajoaikaan.
- Haukun niukkuus koiran ollessa hyvässä yhteydessä ajoeläimeen katsotaan liialliseksi tiukkuudeksi. Koiralle, joka on niin tiukka äänenannoltaan, että tuomari vain vaikeasti voi seurata ajon kulkua, tulee antaa alhaiset pisteet.
- Jos koiran liiallisen löysyyden tai tiukkuuden takia tuomarit eivät voi seurata ajoa, koiralle annetaan haukun vaihtelevuudesta ja kertovuudesta 0 (nolla) ja se suljetaan kokeesta.
- Arvostelukorttiin ja koirakohtaiseen pöytäkirjaan rastitetaan lisätietona, millaista koiran äänenanto hukan aikana on.

Haukun vaihtelevuuden ja kertovuuden ohjeelliset arviointikriteerit

Erinomainen (arvostelupisteet 4,0–5,0)

Haukun luonne vaihtelee luontevasti kiihkeästä harvempaan yhteyden ajettavaan muuttuessa siten, että haukusta voidaan helposti päätellä koiran yhteys ajettavaan. Koira ei anna ääntä hukalla tai haukahtelee vain yksittäisiä haukahduksia.

Tyydyttävä (arvostelupisteet 2,5–3,5)

Haukku vaihtelee yhteyden ajettavaan muuttuessa, mutta siitä ei voida juurikaan päätellä koiran yhteyttä ajettavaan sen epäjärjestelmällisyyden vuoksi. Koira haukahtelee hukalla haukkusarjoin ja saattaa ajaa lyhyitä matkoja takajälkeen tai kerrata ajojälkeä.

Heikko (arvostelupisteet 1,0–2,0)

Haukku ei vaihtelee lainkaan eli se on tasaisesti kiihkeää tai harvaa riippumatta yhteydestä ajettavaan. Koira haukahtelee hukalla runsaasti, ajaa takajälkeä pitkiä matkoja tai kertailee pitkästi ajojälkeä.

Äänenanto hukalla (lisätieto 4.5.1)

- Tämä lisätietokirjaus tehdään sen mukaan, millainen koiran äänenanto hukan aikana on. Kirjausvaihtoehdot merkitään rastittamalla arvostelukortin asianomaiseen ruutuun ja ne ovat (tarkemmat kuvaukset, ks. sivu 40):
  - Ei haukkua*: Koira ei haukahtelee hukalla, ei aja ajettua jälkeä takaperin eikä kertaa ajettua jälkeä.
  - Yksittäisiä*: Koiran hukkahaukahdukset ovat yksittäisiä ja esiintyvät joko pitkin väliajoin tai eivät toistu. Yksittäisiä haukahduksia takajälkeen tai jo ajetulla jäljellä.
  - Kohtuullista*: Koiran hukkahaukut ovat yksittäisiä lyhyin väliajoin; koira antaa pidemmin väliajoin toistuvia lyhyitä haukkusarjoja; koira antaa yksittäistapauksissa pidempiä haukkusarjoja, jotka eivät kuitenkaan toistu; koira ajaa pieniä matkoja tai kertaa ajetulla jäljellä.
  - Runsasta*: Koira ajaa runsaita haukkusarjoja lyhyin väliajoin, antaa pidempiä haukkusarjoja pidemmin väliajoin tai ajaa usein pieniä matkoja takajälkeen tai kertaa ajetulla jäljellä.
  - Hyvin runsasta*: Lyhyin väliajoin toistuvia hukkahaukkusarjoja, pitkiä matkoja takajälkeen tai ajetun jäljen kertausta.
  - Ajonomaista*: Ajohaukusta erottamatonta hukkahaukahtelua tai harhaanjohtavan runsasta jäljen kertausta tai takajälkeen ajoa.

Äänenanto hukalla - Väckning på tappt

☐ Ei haukkua
Inga skall

☐ Yksittäisiä
Enskilda skall

☐ Kohtalaisesti
Måttligt

☐ Runsaasti
Rikligt

☐ Hyvin runsaasti
Mycket rikligt

☐ Ajonomaisesti
Drevligt

Yhteistyön ja tottelevaisuuden arvostelu (sivu 41)

Käyttäytyminen

Koiran tulee olosuhteiden edellyttämin väliajoin ottaa yhteyttä ohjaajaan, milloin se ei ole jäljellä. Koiran tulee kutsusta palata ohjaajan luo hukalta tai päättyneen ajon jälkeen, milloin siihen on yhteys. Erityinen lisäansio on, jos koira palaa kutsusta, kun se on jäljillä tai ajossa.

Tottelemattomuus

Milloin ilmenee ilmeistä tottelemattomuutta, sitä tulee arvostella ankarasti. Sorkkaeläintyöskentelyssä tottelevaisuutta tulee painottaa ja tottelemattomuutta arvostella erityisen ankarasti.

Ohjeelliset arviointikriteerit

Yhteistyön ja tottelevaisuuden ohjeelliset arviointikriteerit esitetään seuraavalla sivulla.

Yhteistyön ja tottelevaisuuden ohjeelliset arviointikriteerit (sivu 41)

- *Erinomainen (arvostelupisteet 4,0–5,0)*

Koira ottaa haun aikana yhteyttä jäljettömässä maastossa tapahtuvassa haussa ja on tällöin ohjattavissa. Koira tulee pois ajosta kutsumalla..

- *Tyydyttävä (arvostelupisteet 2,5–3,5)*

Koira on haun aikana osin ohjattavissa eikä välttämättä ota yhteyttä haun aikana. Koira on kytkettävissä ajosta ja hukalta mutta vaatii lähikontaktin.

- *Heikko (arvostelupisteet 1,0–2,0)*

Koira ei ole haun aikana ohjattavissa eikä ota yhteyttä. Koira ei anna itseään kytkettävän edes hajuttomassa maastossa.

Kokonaisvaikutelman arvostelu (sivut 42–43)

Kokonaisvaikutelmasta ilmenee, millainen koira on ollut metsästyksellisesti koepäivän aikana. Arvio ei ole koetapahtumien keskiarvo, vaan kyseessä on palkintotuomarien arviointi koiran käyttökelpoisuudesta käytännön metsästykseen.

Käyttökelpoisuutta arvosteltaessa koiran metsästysinto, viisaus, energisyys ja kestävyys ovat vaikuttavia seikkoja. Koiran käsiteltävyys ja luonne sekä käytös tuomareita kohtaan otetaan huomioon arvostelussa,

Jos koiran rakenteessa on jotakin sellaista, että se ei kestä normaalia koepäivää, tai koiran käyttäytyminen on huomattavan aggressiivista tai arkaa siten, että sitä ei saada kytketyksi, kokonaisvaikutelmasta annetaan 0 (nolla) ja koira suljetaan kokeesta. Sulkemiseen johtaa myös, jos koira saa metsästysinnon lisätiedoista haun tai ajon osalta nollan.

Ohjeelliset arviointikriteerit

Yhteistyön ja tottelevaisuuden ohjeelliset arviointikriteerit esitetään seuraavalla sivulla.

Kokonaisvaikutelman ohjeelliset arviointikriteerit

- *Erinomainen (arvostelupisteet 4,0–5,0)*

Koiran metsästysinto on vähintään normaali ja se selvittää hyvällä innolla myös vaikeat tilanteet. Koira on rakenteeltaan ja luonteeltaan kestävä käyttökoira, mikä edesauttaa koiran hyvää suorittamista koepäivän aikana.

- *Tyydyttävä (arvostelupisteet 2,5–3,5)*

Koiran metsästysinto on pääsääntöisesti vähintään normaali, mutta sillä on vaikeuksia jatkaa työskentelyä vaikeissa tilanteissa. Koiran rakenteelliset ja luonteelliset ominaisuudet ovat kunnossa, mutta ne eivät erityisesti edesauta koiran suoritusta.

- *Heikko (arvostelupisteet 1,0–2,0)*

Koiran metsästysinnossa on puutteita. Koiran suoritus kärsii sen rakenteesta tai luonteesta johtuvista seikoista.

Jotta kokonaisvaikutelma voitaisiin arvioida, koiralla on kyseisessä koe-erässä oltava kaikkia koetilanteeseen liittyviä vaiheita, myös hyväksytyn ajattamiseläimen ajoa. Jos ajoaika koe-erässä on lyhyt, tämä tulee ottaa huomioon alentavana tekijänä. Jos ajoa ei ole lainkaan, kokonaisvaikutelman arvioksi merkitään viiva (–).

Metsästysinto haussa ja ajossa (lisätieto 4.7.1)

- Tämä lisätietokirjaus tehdään sen mukaan, millainen koiran metsästysinto on päivän aikana eri tilanteissa..
- Kirjausvaihtoehdot merkitään rastittamalla arvostelukortin asianomaiseen ruutuun ja ne ovat (tarkemmat kuvaukset, ks. sivu 43):

- Haun ja ajon aikana, kummastakin erikseen:

- Innoton
- Puutteellinen
- Normaali
- Kiitettävä.

Metsästysinto haussa - Jaktlust under sök

☐ Innoton Liknöjd	☐ Puutteellinen Bristfällig
☐ Normaali Normal	☐ Kiitettävä Berömlig

Metsästysinto ajossa - Jaktlust under drev

☐ Innoton Liknöjd	☐ Puutteellinen Bristfällig
☐ Normaali Normal	☐ Kiitettävä Berömlig

- Jos koiran metsästysinnon arvioksi kirjataan jokin muu ominaisuus kuin ”normaali” tästä on esitettävä koekertomukseen lyhyt kirjallinen perustelu.

Erityisohjeet

Dreeverien ajokokeen sääntökirjassa on sääntöjen sekä yleis-, arvostelu- ja palkintotuomariohjeiden lisäksi myös joitakin erityisohjeita, joissa ohjeistetaan tuomareita tiettyjen kokeisiin liittyvien erityisten menettelytapojen osalta. Tällaisia erityisohjeita ovat seuraavat:

- Dreeverien ketunajokokeet (DKAJ)
- Koekauden kestävä koe
- Paikannuslaitteen käyttö
- Rotukohtainen arvostelu
- Sallitut ajoeläimet
- Ylituomarin ohjeet ja velvollisuudet (ss. 48–50)
- Koiranohjaajan toimintaohje (ss. 53–54)
- Koetoimikunnan toimintaohje (ss. 56–59)

Yllä esitetyistä kolme viimeistä eivät kuulu palkintotuomarikurssin ohjelmaan.

Dreeverien ketunajokokeet (DKAJ)

(sivut 18–19)

Nykyisin melko harvinainen koemuoto on dreeverien ketunajokoe, jonka tulokset ajetaan normaaleissa dreeverien ajokokeissa. Koiranohjaaja voi koe-erän aikana tai viimeistään välittömästi sen päätyttyä ilmoittaa haluavansa DKAJ-tuloksen.

Arvostelu suoritetaan tällöin ajokokeiden sääntöjen mukaisesti, mutta ajopisteet lasketaan DKAJ-kokeen mukaan ja siitä täytetään erillinen koirakohtainen pöytäkirja. DKAJ-kokeessa on myös aina vain yksi 120 minuutin ajoerä, vaikka koiralla vielä olisikin jälkimmäinen ajoerä käyttämättä..

Koe-eläin on DKAJ-tulosta varten aina varmasti todettava ketuksi. Mikäli koira ajaa samassa erässä kettua ja jänistä, on kyseessä aina jänisajo. Samassa kokeessa koira voi saavuttaa vain yhden valionarvoon oikeuttavan tuloksen (DRAJ tai DKAJ).

HUOM! Ketunajosta tehdään DKAJ-tulos vain siinä tapauksessa, että koiranohjaaja ilmoittaa tästä nimenomaisesti viimeistään erän päättymisen jälkeen. Ajoeläin voi myös DRAJ-kokeessa olla kettu ja omistaja voi halutessaan ottaa ketunajosta myös DRAJ-tuloksen, jolloin molemmat ajoerät huomioidaan normaalisti.

Koekauden kestävä koe (sivut 44–45)

Koekauden kestävä koe voidaan järjestää milloin tahansa käynnissä olevan koekauden aikana. Kokeen järjestäjänä toimii kennelpiiri, joka voi siirtää käytännön järjestelyt piirinsä alueella toimivalle yhdistykselle.

Palkintotuomarien osalta koekauden kestävässä noudatetaan samoja sääntöjä ja ohjeita kuin tavanomaisessa kokeessakin. Ero tavanomaiseen kokeeseen on kuitenkin, että koekauden kokeella ei ole kiinteää keskuspaikkaa, johon osanottajat kokoontuvat. Kokeeseen osallistuva koiranohjaaja sopii kokeen ajankohdasta ja koemaastosta valvovan ylituomarin kanssa.

Ylituomari tarkastaa koiran osallistumisoikeuden ja palkintotuomariryhmän arvostelukelpoisuuden sekä määrää irtilaskuajan. Lisäksi ylituomari ohjeistaa palkintotuomariryhmälle, miten yhteydenpito kokeissa tapahtuu ja lähettää ylituomarin puhuttelun joko kirjallisessa muodossa tai puhelinkeskustelussa/verkkokokouksessa.

Koepäivän päätyttyä ryhmätuomari antaa puhelimitse, sähköpostitse tai verkkokokouksessa selvityksen kokeen kulusta. Purkutilaisuus voidaan sopia tehtäväksi myös niin, että ylituomari tulee henkilökohtaisesti paikan päälle.

Paikannuslaitteen käyttö

Tuomariryhmän on ensisijaisesti pystyttävä seuraamaan koiran työskentelyä niin tuntumassa, ettei apuvälineitä tarvita arvostelussa. Paikannuslaitetta voidaan kuitenkin käyttää arvostelun apuvälineenä koiran haun ja haukun arvostelussa sekä ajon seuraamiseen erityistapauksissa.

Ennen koiran irtilaskua koiranohjaaja päättää, käytetäänkö paikannuslaitetta arvostelun apuvälineenä. Pelin henkeen kuuluu, että jos paikanninta ei käytetä arvostelun apuvälineenä, myöskään koiranohjaaja ei saa käyttää laitetta apuna koiran ohjaamisessa vaan ainoastaan koiran paikantamiseen erien päättymisen jälkeen.

Paikannuslaitteen käyttö arvostelun tukena vaatii sen, että vähintään toinen tuomareista tuntee laitteen käytön. Tuomarin on itse todettava tapahtumat laitteesta.

Seuraavilla sivuilla esitettävässä ohjeistuksessa kerrotaan yksityiskohtaisemmin paikannuslaitteen käytöstä.

— Paikannuslaitteen käyttö arvostelun apuna (sivut 45–47)

- Paikannuslaite auttaa tuomariryhmää pääsemään koiran tuntumaan.
- Mikäli paikannuslaitetta käytetään apuvälineenä, se tapahtuu tuomareiden päätöksen mukaisesti.
- Paikannuslaitetta käytettäessä tästä on tehtävä merkintä arvostelukorttiin.
- Haun seuraamisessa voidaan todeta haun laajuus ja milloin koira löytää yöjäljen. Haukun arvostelun tukena voidaan todeta haukun kuuluvuus. On kuitenkin huomioitava tuulen suunta, maaston muoto, metsän tiheys ja laatu sekä se, onko puissa lunta.
- Tapahtumat on kaikissa tapauksissa todennettava maastossa ilman apulaitteita.
- Jos paikannuslaitetta halutaan käyttää ajon seuraamiseen, tuomariryhmän on todettava ennen koiran irti laskemista, että puhelimesta soitettava numero on yhteydessä koekoiran pantaan.

Ajon seuraaminen paikannuslaitteesta

- Tuomariryhmän on pääsääntöisesti kaikin tavoin pyrittävä asettumaan maastoon niin, että he pystyvät seuraamaan koiran työskentelyä ilman apulaitteiden käyttöä. Mikäli olosuhteiden tai muiden erityisten seikkojen vuoksi koiran ajo etenee kuulumattomiin, koiran paikannuslaitteeseen voidaan soittaa tai käyttää laitteen ääninäyte-toimintoa. Tuomari kuuntelee tällaisen ajon osuuden puhelimesta ja tekee merkinnät maastokorttiin (sahalaitaviivalla). Mikäli koiran ajoa ei koe-erän aikana kuulla muuten kuin paikannuslaitteella, sitä ei hyväksytä ajoksi. Kulunut aika luetaan hakuaikaan.
- Ajon edetessä tilapäisesti kuulumattomiin ajoksi voidaan hyväksyä myös paikannuslaitteella ilman laitteeseen soittamista tai laitteen ääninäytetoimintoa saatava tieto, jos seuraavat ehdot täyttyvät:
  - Käytössä on numeraalisen arvon tuottava haukkulaskuri, josta ajoa on kuultu aiemmin ilman paikannuslaitetta ja on voitu varmistua, että haukkulaskuri ilmoittaa todellisia haukkulukemia.
  - Paikannuslaitteesta tai muuton havainnoiden voidaan varmistua, että koira etenee uudella ajettavan jäljellä Etenemisen ollessa epäselvää tai laskuri ilmaisee paikallaan tai lähes paikallaan pysyvää haukkua, haukkuilmaisimen antamaa tietoa ei voida katsoa ajoksi.
  - Haukkulaskurin näyttämät haukkulukemat ovat runsaudeltaan selvästi pääteltävissä ajoksi.. Laitteen ilmaisemia yksittäisiä haukahduksia ei voida laskea mukaan ajoon, ellei sellaisia viiden (5) minuutin sisällä useita ajon selvästi loogisesti edetessä johonkin suuntaan.

Rotukohtainen arvostelu (sivut 51–52)

Dreeverien ajokokeen sääntöjä noudatetaan sopimuksen perusteella myös Suomen Bassetkerhon alaisten rotujen osallistuessa dreeverien ajokokeisiin. Lähtökohtaisesti basset-rotuisten koirien arvosteluun osallistuvilla tuomareilla tulee olla riittävä tietämys kyseisen rodun toimintaan.

Basset-rotuisten koirien arvostelussa noudatetaan pääsääntöisesti samoja sääntöjä kuin dreeverien ajokokeissa.

Basset-rotuisten koirien arvosteluun liittyy kuitenkin joitakin erityisohjeita, joita käsitellään seuraavassa.

Suomen Bassetkerho ry:n alaisten rotujen erityisohje (sivut 51–52)

- Bassettien liikkumisnopeutta ja hakualueen laajuutta arvioitaessa on huomioitava, että ne ovat hitaasti ajavia koiria. Rotujen ajuetaustasta johtuen joillakin yksilöillä yhteydenpitotarve ohjaajaan on yksinajaviksi jalostettuja rotuja suurempi. Tämä ei saa vaikuttaa arvosteluun alentavasti, jos koiran työskentely muutoin on metsästysinnoltaan moitteetonta.
- Arvosteltaessa bassetin haukkua arvostelussa tulee painottaa haukun kuuluvuutta. Herättely saa olla runsaampaakin kuin dreeverillä, mutta sen tulee selvästi erottua.
- Koirat eivät pääsääntöisesti käytä ilmavainua. Ilmavainun käyttäminen tai käyttämättä jättäminen eivät ole virheellisiä ominaisuuksia.
- Dreeverin kanssa samaan roturyhmään kuuluva **alppienajokoira** on tällä hetkellä Suomessa hyvin harvinainen eikä sellaiseen törmääminen ajokokeissa ole kovinkaan todennäköistä. Alppienajokoiran työskentelyn arviointiin löytyy kuitenkin tarvittaessa erityisohje sääntökirjan sivuilta 51–52.

Sallitut ajoeläimet (sivut 52–53)

DRAJ-kokeessa sallitaan ajoeläimiksi jänis, kettu, metsäkauris, kuusipeura ja valkohäntäpeura sekä lisäksi alppienajokoiralle ja Bassetkerhon rodulle koekauden kestävissä ajokokeissa villisika. Kokeen järjestäjä voi olosuhteista ja kokeen luonteesta johtuen rajata sallittuja ajoeläimiä.

Koiranohjaajan tulee ennen kokeen ensimmäistä irtilaskua ilmoittaa haluamansa ajoeläimet. DKAJ-kokeessa ajoeläimeksi hyväksytään vain kettu erillisen ohjeen mukaisesti.

Koirakohtaiseen pöytäkirjaan merkitään aina eräkohtaisesti ajoeläin, joka on todettu. Koepöytäkirjaan merkitään ajoeläin, jos koira on ajanut jossakin erässä kaurista, kuusipeuraa, valkohäntäpeuraa tai villisikaa merkinnällä: "ajoeläin sorkkaeläin (s)".

Jos kokeiden ajankohta osuu sen ajankohdan ulkopuolelle, jolloin jokin ajoeläin ei lain tai asetuksen perusteella ole sallittu, kyseessä on kohtuuton häiriö minkä lisäksi ryhmä on lain nojalla velvoitettu välittömästi ottamaan koira kiinni.

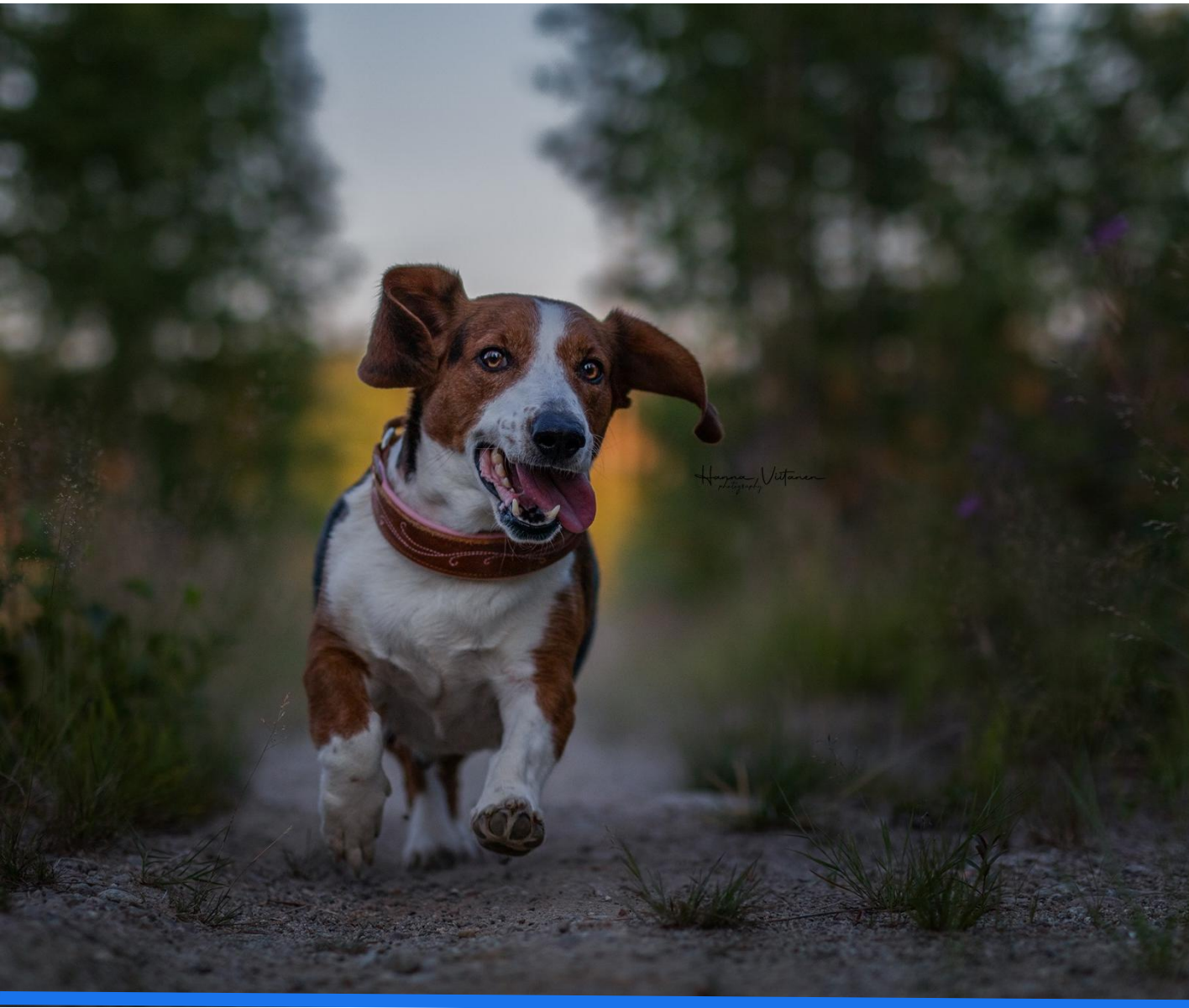

Mitä tuomarikurssin jälkeen?

Tuomarikurssin ja kurssilta saadun todistuksen jälkeen tuomariharjoittelijan on osallistuttava vähintään kahteen ajokokeeseen tekemään harjoitusarvostelut kokeneiden ryhmätuomarien ohjauksessa. Kurssin suorittanut harjoittelija saa pakottavassa tapauksessa toimia myös DRAJ-kokeen palkintotuomarina.

Kun vähintään kaksi harjoittelua on hyväksyttävästi suoritettu kahdelle eri ryhmätuomarille, tuomarikokelas lähettää kurssi- ja koearvostelutodistuksensa oman kennelpiirinsä hyväksyttäväksi.

Kun kennelpiiri on hyväksynyt tuomarihakemuksen, siitä kirjataan tieto OmaKoira-järjestelmään. Tuomaripätevyys voidaan tämän jälkeen osoittaa järjestelmän puhelinsovelluksesta tai tulostamalla todistus järjestelmästä.

Kiitokset osallistumisestasi dreeverien ajokokeen palkintotuomari- kurssille!

DREEVERIEN AJOKOE (DRAJ)

DREEVERIEN
KETUNAJOKOE (DKAJ)

SUOMEN DREEVERIJÄRJESTÖ RY